

Pierre Bourdieu szociológiája Mannheim Károly hagyományának perspektívájából – Egy tudásszociológiai hatás rekonstrukciójának vázlata

Kopunovic Dávid

PTE BTK

kopunoviczdavid@gmail.com

Munkámban Pierre Bourdieu szociológiájának sarkalatos pontjainak újraolvasásával foglalkozom egy mannheimi tudásszociológia perspektívájából. Problémafelvetésem, hogy a Bourdieu-i alapállítások, mint a habitus relációs hagyománya és az ágens reflexiófosztottsága visszavezethető Mannheim Károly tudásszociológiájára. Wessely Anna egy 2003-as tanulmányában arról ír, hogy Bourdieu saját maga állítja "diákkora óta nem forgatta Mannheim munkáit": ebből arra következtethetünk, hogy fennállhat az intellektuális hatás a magyar származású tudásszociológussal. A két teoretikus osztozik a tudás relációs értelmezésében, a leegyszerűsítő objektivizmus és szubjektivizmus kritikájában, valamint a tudás társadalmi meghatározottsága iránti érdeklődésben (mindemellett a weberi intellektuális hatás is észrevehető a két szerző esetében). Közös szellemi örökségük és a hatalommal/társadalmi struktúrával kapcsolatos átfedő aggodalmaik azt sugallják, hogy elméleteik összeolvasása gazdagabb megértést nyújthat a tudásszociológiáról, valamint fontos kérdésfelvetéseket emelhet a szociológiatörténet diskurzusába is. Összegezve kutatási kérdéseimet: kutatásomban arra a kérdésre keresem a választ, vajon fennáll-e Mannheim intellektuális hatása Bourdieu szociológiájában? Ezen intellektuális hatást három dimenzióन keresztül vizsgálom: 1) A szabadon lebegő értelmiség (Mannheim) és a társadalmi folyamatokba történő beavatkozás (Bourdieu) dimenziója, 2) a *relacionista* hagyomány dimenziója és 3) az elméleti szubjektum reflexiójának dimenziója. Ezen kérdésfelvetésekből kiindulva egy tisztább és világosabb képet kaphatunk Mannheim és Bourdieu elméleteinek összeférhetőségéről és kiegészítéséről.